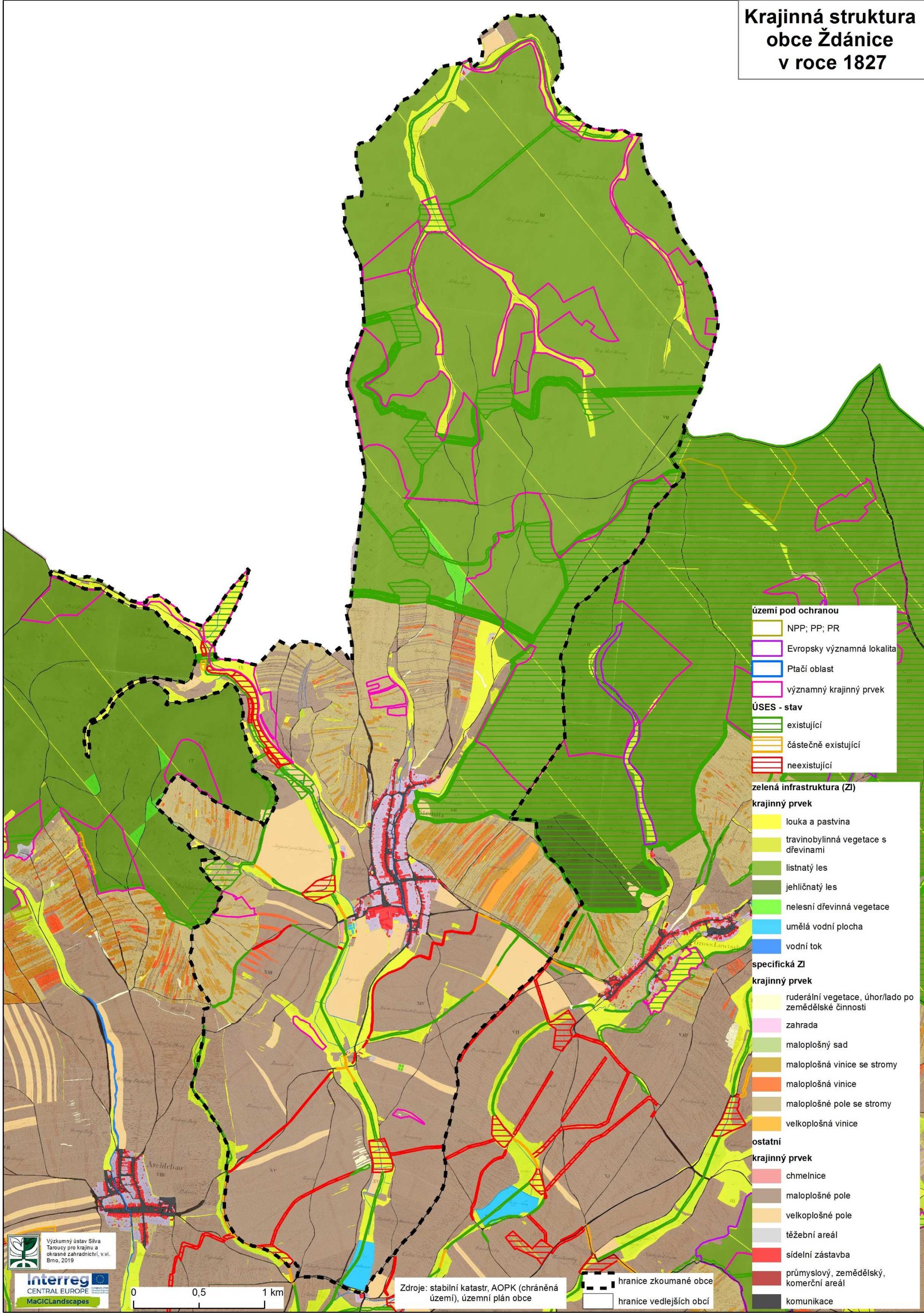

Krajinná struktura obce Ždánice v roce 1827

- území pod ochranou**
- NPP; PP; PR
 - Evropsky významná lokalita
 - Ptačí oblast
 - významný krajinný prvek
- ÚSES - stav**
- existující
 - částečně existující
 - neexistující

- zelená infrastruktura (ZI) krajinný prvek**
- louka a pastvina
 - travinobylinná vegetace s dřevinami
 - listnatý les
 - jehličnatý les
 - nelesní dřevinná vegetace
 - umělá vodní plocha
 - vodní tok

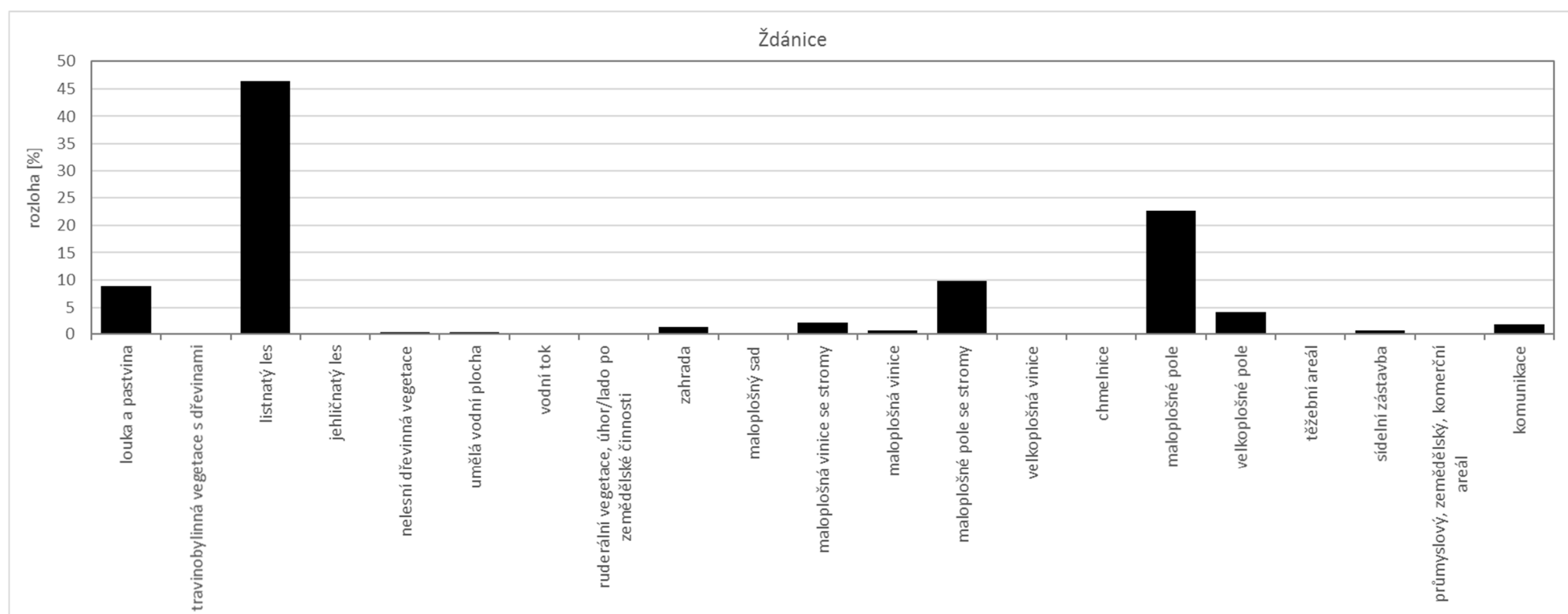
- specifická ZI krajinný prvek**
- ruderalní vegetace, úhor/lado po zemědělské činnosti
 - zahrada
 - maloplošný sad
 - maloplošná vinice se stromy
 - maloplošná vinice
 - maloplošné pole se stromy
 - velkoplošná vinice

- ostatní krajinný prvek**
- chmelnice
 - maloplošné pole
 - velkoplošné pole
 - těžební areál
 - sídelní zástavba
 - průmyslový, zemědělský, komerční areál
 - komunikace

Krajinná struktura obce Ždánice v roce 1827

Pro krajinu Ždánic byl v polovině 19. století typický přechod od listnatých lesních komplexů Ždánického lesa, které zaujímaly největší plochu katastru, přes drobnou držbu na jeho úpatí po maloplošná (do 1 ha) pole s ornou půdou ve zbytku katastru. Dalším typickým prvkem byly louky a pastviny vázané na vodní toky. Drobnou držbu na úbočí tvořila především maloplošná pole se stromy, která byla doplněna maloplošnými vinicemi se stromy, případně vinicemi bez stromů. I v tomto období se na katastru nacházela velkoplošná pole, jejichž průměrná velikost se pohybovala kolem 4 ha. Na Trkmance existoval malinký rybníček vedle samotného sídla a větší rybník u jižních hranic.

Pokud bychom v této krajině chtěli realizovat v současnosti navržený Územní systém ekologické stability (ÚSES), zjistili bychom, že se převážná většina navrhovaných prvků v otevřené nelesní krajině nacházela na loukách a pastvinách, případně v oblastech drobné držby.

Obecné poznatky ke tvorbě mapy

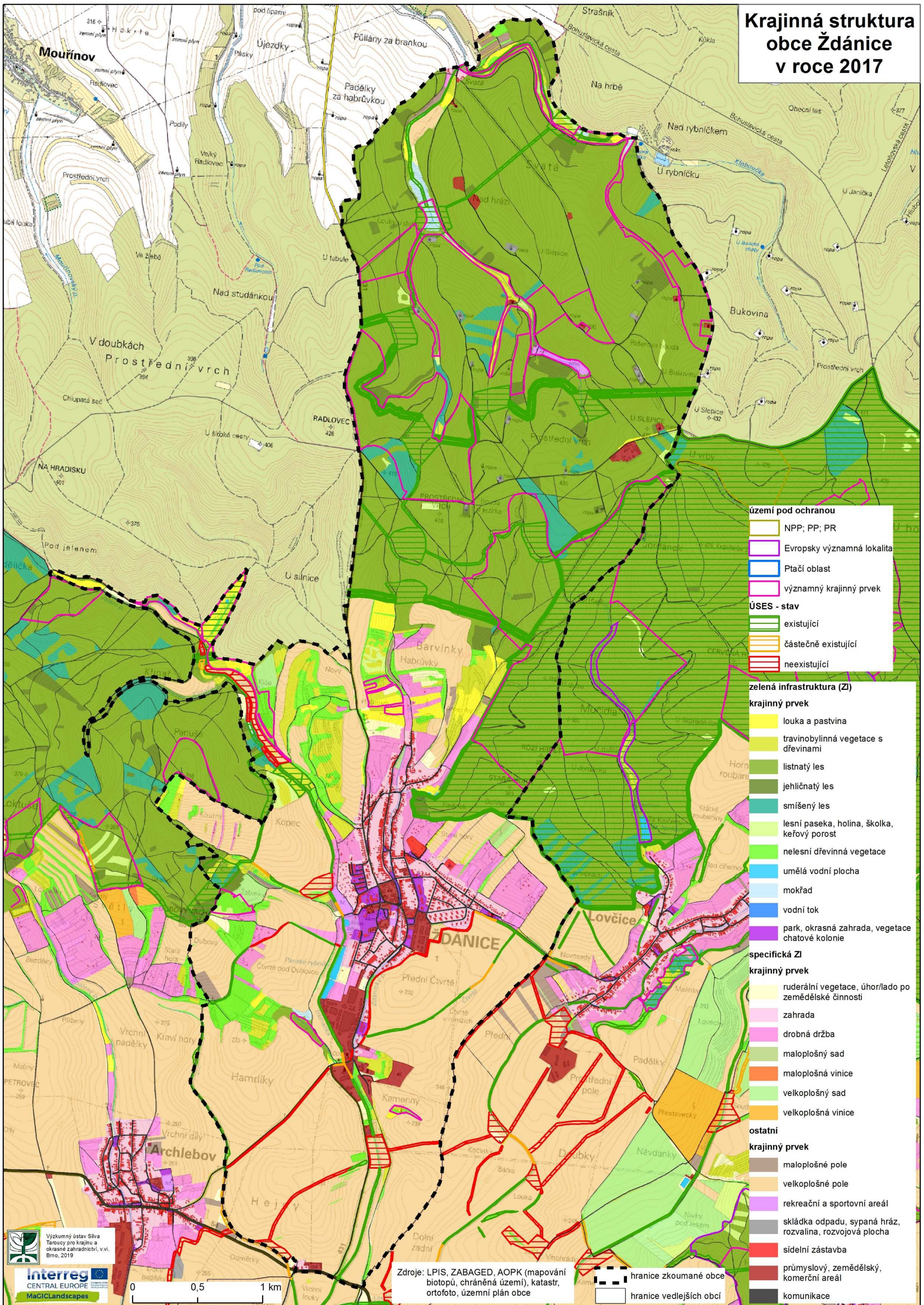
Mapa krajinné struktury obce Ždánice v roce 1827 byla vytvořena na základě map stabilního katastru, konkrétně s využitím tzv. císařských otisků mapy stabilního katastru v měřítku 1:2 880. Císařské otisky byly zakoupeny jako skeny v digitální podobě z Českého úřadu zeměměřického a katastrálního v Praze pro území obcí ORP Kyjov a byly následně zgeoreferencovány a slícovány tak, aby vytvořily bezešvou vrstvu. Dostupná mapová legenda byla posléze transformována na jednotlivé prvky krajinné struktury.

Do mapy byly pro ilustraci přidány i území/prvky pod ochranou a prvky Územního systému ekologické stability (ÚSES), které odpovídají současnosti, tj. v minulosti tento stupeň ochrany neexistoval.

Území/prvky pod ochranou zahrnují lokality maloplošných chráněných území a území soustavy NATURA 2000 (evropsky významná lokalita, ptačí oblast). Hranice těchto lokalit byla převzata z databáze AOPK ČR. Mezi území pod ochranou spadají rovněž významné krajinné prvky (VKP). Tyto prvky byly převzaty z územně plánovací dokumentace (ÚPD), resp. z generelu ÚSES okresu Hodonín z roku 1997 a upraveny podle katastru.

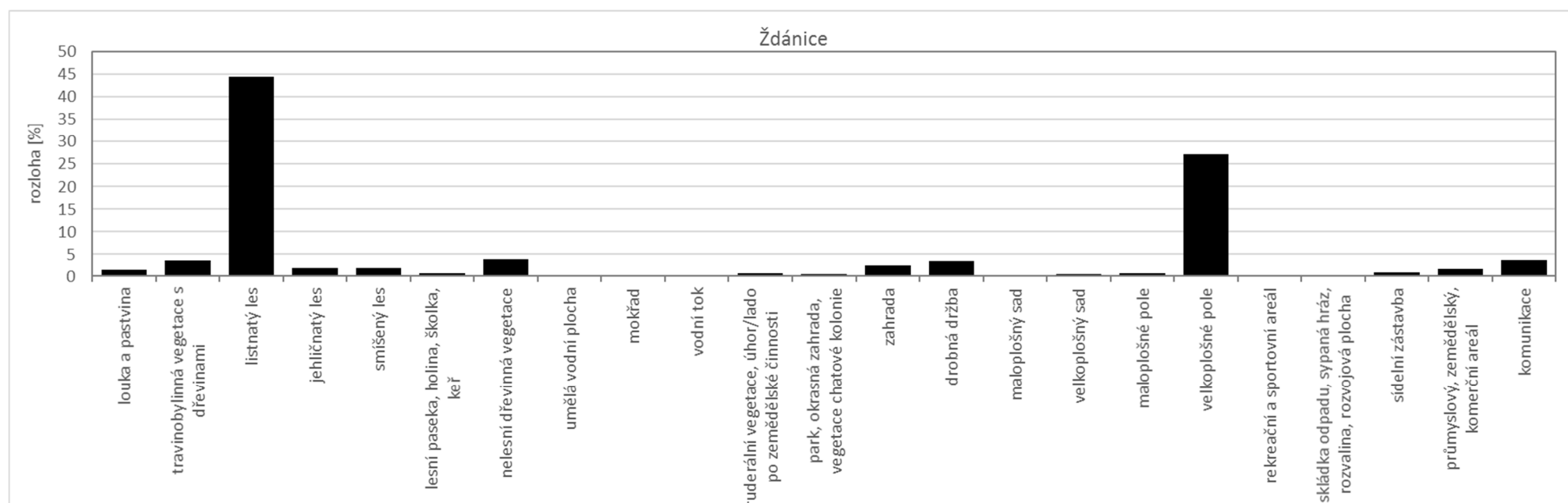
Údaje o vymezení prvků ÚSES byly převzaty z ÚPD. Na základě ověření podle ortofotosnímku z roku 2016 byly zpřesněny hranice jednotlivých (především již realizovaných) částí a provedeno rozdělení na prvky existující, částečně existující a neexistující. Jako existující prvky byly označeny ty, u nichž je na leteckém snímku patrná přítomnost celého plánovaného segmentu, nebo alespoň jeho valné většiny. Mezi částečně existující prvky byly zahrnuty segmenty, jejichž základ se v krajině reálně vyskytuje, ale zdaleka nedosahuje plánovaných parametrů (např. prosté stromořadí v trase lokálního biokoridoru; zatravněný pás s roztroušenými stromy v trase lokálního biokoridoru plánovaného jako lesní; drobný remízek obklopený ornou půdou v místě plánovaného rozsáhlejšího biocentra apod.). Pokud se plánovaný prvek v krajině nevyskytoval vůbec, nebo pouze v podobě velmi malého fragmentu, byl daný segment označen jako neexistující. Je však důležité mít na zřeteli, že kategorizace na existující, částečně existující a neexistující prvky vypovídá pouze o prosté přítomnosti daných segmentů, nikoliv o jejich kvalitě. Tu je nutno ověřit až podrobným terénním průzkumem.

Krajinná struktura obce Ždánice v roce 2017

Krajinná struktura obce Ždánice v roce 2017

Také v současné krajině Ždánic dominují listnaté lesy, nicméně do komplexu Ždánického lesa jsou přimíchány i lesy jehličnaté a smíšené. Oproti polovině 19. století se na úpatí Ždánického lesa vedle drobné držby vyskytují i jiné krajinné prvky, jako jsou travinobylinné porosty s dřevinami, nelesní dřevinná vegetace a všudypřítomná velkoplošná pole s ornou půdou. Velkoplošná pole z větší části nahradila pole maloplošná (do 1 ha), přičemž jejich průměrná velikost narostla na 10 ha. Výrazně poklesla rozloha luk a pastvin – buď byly rozorány, nebo byly zastavěny, případně zalesněny. Na rozšíření sídla se vedle sídelní zástavby podílely průmyslové a zemědělské areály. Zatímco rybník na Trkmance při jižních hranicích zanikl, vznikly rybníky nové v těsném zázemí obce.

Obecné poznatky ke tvorbě mapy

Mapa krajinné struktury obce Ždánice v roce 2017 byla vytvořena na základě kombinace dostupných dat z následujících zdrojů: Registr půdy LPIS (situace 2017), Základní báze geografických dat ZABAGED (situace 2017), vrstva mapování biotopů Agentury ochrany přírody a krajiny AOPK (aktualizovaná z 2016), katastr (aktualizovaný 2018), agregovaná data z lesních hospodářských plánů a osnov Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů ÚHÚL (situace 2017) a ortofotosnímek (2016). Většina zemědělských ploch byla převzata z vrstvy LPIS. Vzhledem k tomu, že v této vrstvě jsou pouze plochy pod dotacemi, musely být zbývající plochy převzaty z jiných vrstev, resp. ručně dokresleny na základě ortofotosnímku. Vrstva ÚHÚL sloužila k identifikaci tří základních typů lesa – listnatý, jehličnatý a smíšený. Tyto kategorie byly předzpracovány na zakázku, kdy hraniční hodnotou pro odlišení byl minimální podíl daného typu dřeviny 70 %. Vrstva ZABAGED sloužila především pro identifikaci antropogenních a vodních prvků, dále k identifikaci trvalých travních porostů, které nespádaly pod LPIS nebo mapování biotopů AOPK. Vrstva mapování biotopů AOPK sloužila pro identifikaci přírodních prvků. Vrstva katastru byla společně s vrstvou ZABAGED využita při identifikaci zahrad a drobné držby. Vzhledem k tomu, že žádná z dostupných vrstev v sobě nezahrnuje nelesní dřevinnou vegetaci, především v liniové podobě, musela být tato kategorie ručně dokreslena na základě ortofotosnímku. Ortofotosnímek sloužil i ke kontrole všech kategorií – tam, kde se existující vrstva lišila od ortofotosnímku, byla upravena. Vzhledem k časové náročnosti a rozsahu území (mapa byla vytvořena pro celý SO ORP Kyjov) je mapa do jisté míry generalizovaná, tj. nemusí zachycovat všechny, především drobné (v řádově metrech čtverečních) krajinné prvky. Liniové prvky (komunikace a vodní toky) byly z liniové podoby převedeny na plošnou tím, že kolem nich byla vytvořena různě velká obalová zóna v závislosti na kategorii (od 2 do 11 m).

Území/prvky pod ochranou zahrnují lokality maloplošných chráněných území a území soustavy NATURA 2000 (evropsky významná lokalita, ptačí oblast). Hranice těchto lokalit byly převzaty z databáze AOPK ČR. Mezi území pod ochranou spadají rovněž významné krajinné prvky (VKP). Tyto prvky byly převzaty z územně plánovací dokumentace (ÚPD), resp. z generelu ÚSES okresu Hodonín z roku 1997 a upraveny podle katastru.

Údaje o vymezení prvků ÚSES byly převzaty z ÚPD. Na základě ověření podle ortofotosnímku z roku 2016 byly zpřesněny hranice jednotlivých (především již realizovaných) částí a provedeno rozdělení na prvky existující, částečně existující a neexistující. Jako existující prvky byly označeny ty, u nichž je na leteckém snímku patrná přítomnost celého plánovaného segmentu, nebo alespoň jeho valné většiny. Mezi částečně existující prvky byly zahrnuty segmenty, jejichž základ se v krajině reálně vyskytuje, ale zdaleka nedosahuje plánovaných parametrů (např. prosté stromořadí v trase lokálního biokoridoru; zatravněný pás s roztroušenými stromy v trase lokálního biokoridoru plánovaného jako lesní; drobný remízek obklopený ornou půdou v místě plánovaného rozsáhlejšího biocentra apod.). Pokud se plánovaný prvek v krajině nevyskytoval vůbec, nebo pouze v podobě velmi malého fragmentu, byl daný segment označen jako neexistující. Je však důležité mít na zřeteli, že kategorizace na existující, částečně existující a neexistující prvky vypovídá pouze o prosté přítomnosti daných segmentů, nikoliv o jejich kvalitě. Tu je nutno ověřit až podrobným terénním průzkumem.